

?yunun 5-d? Bak?da [Heyd?r ?liyev M?rk?zi](#)nd? [Az?rbaycan Respublikas?n?n ?qli M?lkiyy?t Agentliyi, T?hsil Nazirliyi, ?umumd?nya ?qli M?lkiyy?t T??kilat?](#) (Ü?MT) v? [Avrasiya Patent T??kilat?](#)n?n birg? ?m?kda?l??? il? "Bilik v? innovasiya iqtisadiyyat?na ?qli m?lkiyy?tin d?st?yi" m?vzusunda beyn?lxalq konfrans keçirilib.

T?dT?dbird?/dövl?t v? hökum?t r?smil?ri, Milli M?clisin deputatlar?, r?lik m?kt?bl?rinin rektorlar?, beyn?lxalq t??kilatlar?n r?hb?rl?ri v? nümay?nd?l?ri, elm v? t?hsil ictimaiyy?tinin t?msilçil?ri i?tirak ediblr.

Az?Az?rbaycan Respublikas?/?qli M?lkiyy?t Agentliyi?dar? Hey?tinin s?dri Kamran ?manov Ü?MT-in ba? direktoru Frensis Qarrinin Bak?ya s?f?rini yüks?k d?y?rl?ndirib, bu qurumla ?m?kda?l???n u?urlu n?tic?l?rind?n söz aç?b. Bildirilib ki, haz?rda ölk?mizd? ?qli M?lkiyy?t Agentliyi, T?hsil Nazirliyi v? Ü?MT-in birg? haz?rlad??? "Universitet v? v? elmi-t?dqiqat institutlar?nda ?qli m?lkiyy?t siyas?ti üçün milli layih?" h?yata keçirilir. Bu layih? ölk?mizd? elmi-t?dqiqat n?tic?l?rinin kommersiyala d?r?lmas?, i?tbiqi mexanizml?rinin t?kmill?dirilm?s?, yarad?lan yüks?k texnologiyalar?n iqtisadiyyatda i?tbiqi üçün ?lveri?li? raitin yarad?lmas? v? iqtisadi s?m?r?sinin art?r?lmas? m?m?qs?dl?rin ?xidm?ti edir. Bununla ba?l? 2017-ci ild? Birg? B?yannam? imzalan?b. Qeyd olunan m?s?l?l?r?d? aid 2016-2017-ci ill?rd? Ü?MT il? birg? ?m?kda?l?qda üç beyn?lxalq t?dbir keçirilib, elm ocaqlar?nda ?qli m?lkiyy?t siyas?ti il? ba?l? tan?nm??? beyn?lxalq ekspertl?r t?r?find?n laz?mi köm?k göst?rilib, müt?xssis haz?rl??? apar?l?b. Buradak? s?rgid? ?m?kda?l???n b?hr?si kimi startaplar?n v? spinautlar?n f?aliyy?t?l?rinin n?tic?l?ri nümayi? etdirilir.

F. Qarrinin "g?l?c?kd? texnologiyalar t?r?find?n ?qli m?lkiyy?tin beyn?lxalq arxitekturas? v? formas?n?n g?tdik? daha çox dikt? edil?c?yi v? onu idar? etm?si qaç?lmazd?" fikrini xat?rladan K. ?manov deyib ki, bununla da texnologiyalar?n ?qli m?lkiyy?tin mövcud land?aft?na kardinal t?sirini v? öz növb?sind?, ?qli m?lkiyy?tin buna qar?? ç?xmamas?n?, ?ksin?, ona uy?unla?mas?n? vur?ulay?r?q. Bu da F. Qarrinin önc?d?n gördüyü ?qli m?lkiyy?tin g?l?c?k t?tkamülünün konturlar?n? mü?yy?nl?dirir. M?hz bu s?b?bl?rd?n F. Qarrinin ?qli m?lkiyy?tin rolunun yened?n d?rk edilm?s? bar?d? fikirl?rin? qo?ulur v? d?st?kl?yirikk?qli m?lkiyy?tin d?yi?mi? rolu onun f?aliyy?tinin yeni konteksti v? ona m?munasib?td? bizim dü?ünc? t?rzimizin d?yi?m?s?si Az?rbaycan üçün çox aktuald?. Çünki Az?rbaycan yeni iqtisadi siyas?tinin mühüm qolu-innovativ inki?afa q?d?m qoyur. Qeyri-neft sektorunu inki?af etdir?n, diversifikasiyan? u?urla aparan v? "Made in Azerbaijan" brendini t?vqi? ed?n dövl?timiz q?sa müdd?td? böhran v?ziyy?tini arxada qoyub, haz?rda ölk?d? iqtisadi art?ml? dinamika mü?ahid? olunur, qeyri-neft sektorunda cari ilin dörd ay?nda 11 faiz ir?il?yi? var v? möt?b?r Dünya ?qtisadi Forumunun m?lumat?na ?sas?n, Az?rbaycan r?qab?tqabiliyy?tliyi? gör? dünyada bir s?ra inki?af etmi? ölk?l?ri üst?l?y?r?k 35-ci yeri tutur.

YaYa?ad???m?z, "bilikl?r?c?miyy?tind?" texnologiyalar?n s?çray??? dövründ? v? r?q?msal innovasiyalar?n "r?q?msal imperativ" zaman?nda innovativ inki?af t?dqiqatlar?n n?tic?sind? ?ld? edil?n bilikl?rin v? texnologiyalar?n, investisiyalar?n v? ?qli m?lkiyy?tin yaratd??? insan kapital?n? ekosistemidir. Prezident ?lhami ?liyevin sözl?ri il? desdes?k, "müasir dünya sivilizasiyas?n?n t?r?qqisind? insan kapital? v? intellekt yeni keyfiyy?t amili kimi h?lledici ?h?miyy?t da??y?r. H?r bir dövl?ti rifah v? yüks?li?? aparan yol elm v? innovasiyalara ?saslanan inki?afdan keçir".

K. K. ?manov deyib ki, qar??m?zdə duran v?zif?l?rd? Prezident ?lhami ?liyevin Davos ?qtisadi Forumunda vur?ulad??? kimi "g?l?c?yimiz in innovasiyalar, texnologiyalar, yax?? idar?etm???ffal?q v? sahibkarlara dövl?t d?d?st?yind?dir" fikri il? izah etm?k olar. Bu yollar il?y?n Az?rbaycan 2009-cu ild?n ba?layaraq, yuxar?-orta g?lirli ölk?l?r s?ras?ndad?r. Davos ?qtisadi Forumunun 2018-ci il üçün "nklüziv inki?af indeksi"n? ?sas?n, ölk?miz inki?af ed?n ölk?l?r aras?nda üçüncü yeri tutur.

Ölk? miÖlk?miqyas?nda apar?lan islahatlar ?qli m?lkiyy?t sah?sind? müsb?t t?sirini göst?rirk, Bel? ki, R?qab?tqabiliyy?tlik ?ndeksinin "qli m?lkiyy?tin qorunmas?" alt göst?ricisi üzr? Az?rbaycan 37-ci yeri tutur. Bununla da Az?rbaycan 2016-2017-ci ill?rl? müqayis?d? "qli m?lkiyy?tin qorunmas?" göst?ricisi üzr? tutdu?u 71-ci yerd?n 34 pill? yüks?l?r?k, MDB ölk?l?ri s?ras?nda lider mövqeyini möhk?ml?ndirib.

Ölk?mizin kreativ iqtisadiyyat?n?n (mü?lflilik v? ?laq?li hüquqlara ?saslanan s?nayemiz) ÜDM-d?ki pay? be? faizi ötüb, dünyanın orta s?viyy?sind?dir, h?tta bir s?ra inki?af etmi? ölk?l?ri gerid? qoyur. Piratç?l???a qar?? görül?n t?dbirl?r n?tic?sind? 2005-ci ill? müqayis?d? piratç?l???n s?viyy?si müxt?lif sah?l?rd? 20-30 faiz a?a?? dü?üb.

Prezident ?lhami ?liyevin u?urlu xarici siyas?ti v? d?st?yi n?tic?sind? Az?rbaycan ?qli m?lkiyy?t sah?sind? f?al beyn?lxalq ?m?kda?l?q apar?n mü?lflilik v? ox?ar hüquqlar sah?sind? 6 s?naye m?lkiyy?tin? aid 11 beyn?lxalq çoxt?rflil konvensiya v? sazi?l?rd? i?tirak edir. Haz?rda Ü?MT-in mü?lflilik hüququna aid iki yeni müqavil?sind? – MM?rake? v? Pekin müqavil?l?rin? qo?ulma prosesij gedir, h?mçinin s?naye m?lkiyy?ti il? ba?l? üç sazi?? qo?ulmaq planlad?r?l?r.

Vur?ulan?b ki, Az?rbaycan Ü?MT-in r?hb?r orqanlar?nda, o cüml?d?n Koordinasiya Komit?sind?, Proqram v?

Büdcə Komitəsinin təmsil olunur. Azərbaycan nümayəndəsi – Qəli Mülkiyyət Agentliyi – də. Heyətinin sədri K. Manov. “ÜMT-in Müəlliflik hüququna dair Məcəlləsi” Assambleyasının vitse-prezidenti seçilib.

ÜMT-in ilin mərkəzi?nin tərtibatı olaraq, 2006-cı ildə Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə bu qurum arasında mərkəzi? Proqramı, 2014-cü ildə mərkəzi? haqqında anlaşma memorandumu və hazırda yenilənmə memorandum imzalanıb.

Dövlətimizin başçısının sərəfşarlığında Azərbaycanın qəli mülkiyyətə aid zəngin milli qanunvericilik bazası formalaşıb. Buraya bilavasitə qəli mülkiyyət qoruyan sikkiz qanun və məcləsin müvafiq müddəalar, qəli mülkiyyət hüquqları? dolayısı? il qoruyan iki qanun və qəli mülkiyyət hüquqları?n qorunması istinad olunan 12 qanun daxildir. MDB məkanında analoqu olmayan qəli mülkiyyət hüquqları?n təminatı və piratçılığa qarşı mübarizə? Avropada ilk olan “Azərbaycan folkloru nümunə?rinin hüquqi qorunması” haqqında qanunlar xüsusi qeyd edilməlidir.

Prezident İlham Əliyevin təsdiqlədiyi “Azərbaycan 2020: gələcək baxış”ın inkişaf konsepsiyasında qəli mülkiyyət prioritet istiqamət kimi qeyd edilib və sərəfşar? bu sahənin inkişafı? bəli? sikkiz tədbir daxil edilib.

Ölkə Prezidentinin 2018-ci il 20 aprel tarixli Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının qəli Mülkiyyət Agentliyi yaradılıb.

Dövlət başçısının apardığı institusional islahatlara uyğun olaraq təsis edilmə qəli Mülkiyyət Agentliyinin qarşısında duran vəzifə?r Prezident İlham Əliyevin innovasiya inkişafı? yürütdüyü iqtisadi islahatlar siyasəti ilə formalaşdırılıb və qəli mülkiyyətin bu siyasətin təsirinə və innovativ inkişafı? adekvat xidmət göstərməsini tələb edir. Həmin vəzifə?rin icrası üç əsas məqsədlə həyata keçirilir: ali təhsil və elm sistemində radikal transformasiya nəticəsində 3.0 (təhsil, tədqiqatlar və bilikliyin kommersiyalaşması) universitetlərin yaranması, burada texnologiyaların kommersiyalaşması və transferinin ön planı? çevrilməsi; kiçik və orta sahibkarlığın (KOS) iqtisadi rolunun və innovasiya imkanları? artırılması, burada qəli mülkiyyət siyasətinin dəstəklənməsi texnoloji innovasiyaların stimullaşdırılması. Qəli mülkiyyətin yeni fəaliyyət konteksti ilə bəli? onun dəyişmə? rolunun artırılması, sərvətlərin yaranma mərkəzinin maddi aktivlərə, qeyri-maddi aktivlərə, intellektual kapitala yönəlməsi və investisiya axınları?n qəli mülkiyyətə istiqamətlənməsi.

Qeyd Qeyd olunanlarla bəli? bir sıra tədbirlərin ödənilməsi Azərbaycanın uzun müddətli qəli mülkiyyət Strategiyasının hazırlanması, xərçələrə dəstək məqsədilə beynəlxalq patent qeydiyyatı PCT sisteminin təvəiqi və dövlət dövləti?rində ixracatın bir qisminin ödənilməsi? məcləsin patent alması?n sadələşdirilməsi Patent hüququ Məcəlləsinin (PLT) qəbulması və Texnologiya və innovasiyalara Dəstək Mərkəzinin yaradılması; Universitetlərin, elmi-tədqiqat institutlarında və KOS subyektlərində IP ofislərin yaradılması, onların texnologiyaların kommersiyalaşma ofislərinin (TKO) çevrilməsi; Elm və sənaye arasında bəli?ntə, ixracatı? fəaliyyətinin keyfiyyət artırması və təbii xarakter da xarakter daşması üçün Texnologiyaların transfer mərkəzlərinin və qəli mülkiyyət hüquqları?n kommersiyalaşdırılması mərkəzlərinin, o cümlədən qəli Mülkiyyət Agentliyi nəzdində yaradılması; “Made in Azerbaijan” brendinin təvəiqi, “məni? nişanları?n beynəlxalq qeydiyyatına dair Madrid Sazişi” qərvəsində qorunan yerli məni? nişanları?n xərçələrinin qismən dövlət hesabına ödənilməsi və kütləvi istehsal olunan və fərdi toxunan xərçələrə məzə?üzərində Azərbaycanı aid loqonun ilmləri? toxunması?n dəstəklənməsi və qeydiyyatı? alması; Rəqəmsali? bəli?rdə qəli mülkiyyət hüququ ilə qorunan obyektlərin istifadə edilməsinin idarəetmə sisteminin təbii həyata keçirilməlidir.

K. Manov ÜMT-in baş direktoru F. Qarriy, Avrasiya Patent Təşkilatının prezidenti xanmə Saule Tlevlessovaya keçirilən konfranslara dəstək göstərdiklərini görən təşəkkürünü bildirib, ixracatı?lara uurlar arzulayıb.

Tədbirdə qərvəs F. Qarri Bakıya səfərinin həmiyyətində, Azərbaycan Respublikasının qəli Mülkiyyət Agentliyi ilə fəyda? və sərəfşar? mərkəzi? qədan danışıq, iki qurum arasında əlaqələrin daha da genişlənməsinin vacibliyini vurğulayıb.

ÜMT-in baş direktoru deyib ki, son on ildə qəli mülkiyyət qlobal səviyyə?də diqqət və maraq artmaqdadır. Dünyanın müxtəlif ölkələrində qəli mülkiyyət fəaliyyətinin təbii iqtisadiyyatın inkişafı? ilə bəli?dər. Ötən il məni?nişanları? ilə əlaqədar iki milyona yaxın rəz? verilib, innovasiya və qəli mülkiyyətin coğrafiyası da dəyişməkdədir. Asiya qitəsi intellektual qəli mülkiyyət rəz?lərinin əsas mənbəyinə çevrilib. Qlobal səviyyə?də 60 faizdən çox rəz? Asiya ölkələrində daxil olub. Beynəlxalq patent rəz?lərinin 49 faizi Asiya qitəsində gəlir. Strateji mövqeyə malik Azərbaycan kimi ölkə?r üçün bu çox vacib göstəricidir. Qəli mülkiyyətin fəaliyyət göstərdiyi texnoloji əsas dəyişib. Xüsusi həmiyyətli

Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik Akif Əlizadə bildirib ki, ölkədə elm siyasətini, o cümlədən uzunmüddətli elmi tədqiqat işlərini AMEA həyata keçirir, rəqabətə davamlı innovasiya iqtisadiyyatının formalaşmasında bu təkilatın rolu böyükdür. Dünya təcrübəsində elm-biznes mərkəzlərinin xüsusi həmmiyyət verildiyi məqamlardan biri də elmi-tədqiqat institutlarıdır. Tərkibində texnoparkları yaradılmasında Dövlətimizin başçısının 2016-cı il 8 noyabr tarixli müvafiq Sərəncamı ilə yaradılan "AMEA Yüksək Texnologiyalar Parkı" bu istiqamətdə atılan çox vacib addımlardan biridir. Elm-biznes mərkəzlərinin formalaşdırılmasında istiqamətdə real işlər görən AMEA və onun nəzdində yaradılan Yüksək Texnologiyalar Parkı qəsa müddətdə bir sıra işləri uğurla həyata keçirib.

Təhsil naziri Ceyhun Bayramov vurulaybiki, u?urlu inki?af?n t?m?lind?, bilikyönümlü ç?miyy?tin v? ?qar?qab?tqabiliyy?tli mühitin texnoloji innovasiyalarla tamamlanmas?, dayan?r. Ya?ad???m?z. bilik v? innovasiya iqtisadiyyat? dövründ? davamlı v? h?rt?rfli inki?af?n t?min edilm?sind? elm v? təhsilin rolu ?h?miyy?tli d?r?c?d? artmaqdadır. ?nnovasiya prosesi yenilik?rin yarad?lmas?ndan başlayaraq bu yenilik?rin m?nims?nilm?si v? bazara ç?ç?xar?lmas?nad?k olan bütün m?rh?l?lrd? ?qli mülkiyy?tin i?tirak?n? özünd? ehtiva edir. Prezident ?lham ?liyev t?rt?rfind?n u?urla h?yata keçiril?n strategiyayn?n ?sas prioritetl?rind?n biri bilik iqtisadiyyat?n?n formala?d?r?lmas?, təhsil, elm v? innovasiya aras?nda s?m?r?li ?laq?l?rin yarad?lmas?dır.

Qeyd Qeyd edilib ki, hali t?hsil m?ssis?l?rinin t?dqiqat v? innovasiya? m?rk?zl?ri kimi i?nki?af etdirilm?s?, universitetl?rin elmi v? elmi-texniki f?aliyy?tinin n?tic?l?rinin kommersiyala?d?r?lmas? is? y?ks?k elmi potensial? t?l?b edir. Haz?rda universitetl?rd? v? elmi t?qilatlarda ?umumilikd? 33 mind?n ?ox alim elmi t?dqiqatlarla m???ul olur ki, onlardan da 35 faiz f?ls?f? doktoru, s?kkiz faiz is? elmi?r doktorudur. Qlobal elmi bazadan istifad? aktivliyinin dinamikas?nda 2017-ci ild? ?vv?lki ill?rd? m?qayis?d? 75 faiz art?m m?ahid? olunub, impakt faktorlu jurnallarda ?ap olun? olunmu? m?qal?l?rin say?nda son d?rd ild? 68 faiz art?m qeyd? al?n?b. N??r aktivliyinin son ?? ild? art?m dinamikas?na g?r? Az?rbaycan regionda birinci yer? ??x?b. 2017-ci ild? n??rl?rin say? ?zr? ?n y?ks?k g?st?rici qeyd? al?n?b, ilkin t?h ill?r? ?sas?n, 1.118 elmi t?dqiqat i?inin t?xmin?n 43 faiz m?hz ali t?hsil m?ssis?l?rinin pay?na d??ub.

AvrAvrasiya Patent 122kilatn prezidentin xanm Saule Tievlessova diqqet çatdrb ki, Azrbaycan bu qurumun skkiz uuvundn biridir. Ot n il 122kilata muvafiq sah ur 37 riz? daxil olub. Bu qurumun iyirmi illik faliyyti dödvüründ? ümumilikd 320 riz? verilib, 240 ixtira qeyd? aln?b. Azrbaycandan hazrda 7300 patent d?st?kl?nir. Ölk?d?n daxil olan riz?l?rin 80 faizi elmi müssis?l?rin, akademiyalar?n v? institutlar?n pay?na dü?ür.

Sonra t?dbir i?tirakç?lar? universitetl?r t?r?find?n yarad?lm?? startaplar v? onlar?n nailiyy?t?rini ?ks etdir?n s?rgi il? tan?? olublar.

Beynəlxalq konfrans çərçivəsində "Qeyri-maddi aktivlər və global dəyərlərin necə qorunması və inkişafı" mövzusunda regional seminar təşkil olunub.

Bir sıra ölkələrdən tanınmış ekspertlərin iştirak etdikləri seminarlarda "Ümumdünya enerji Mülkiyyəti Təşkilatının "Global enerji zəncilərində qeyri-maddi aktivlər" (ÜMT-in 2017 hesabatına görə), "İnnovasiya və enerji" və digər mövzularda məruzələrdən ibarət. Mövzular arasında müzakirələr aparıldı, suallar cavablandırıldı.